

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Díjazt évre	200 K
Félévre	120 K
Három hónapra	60 K
Egy hónap	20 K
Egyes szám ára 50 fillér.	

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obilítveva(Zápolya)-u. 1. Telefonszám 2.

MEGJELENIK MINDEN NAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELVÉN.

Veliki Becskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 90. szám.

Szerda, április 21.

Finom

idegszámai, lüktető erei ennek a világnak: az acélsín párok, melyek az élet buzogását, az emberiség vérkeringését jelentik, ma-holnap bénán, hűdéssel tehetetlenségben merednek felénk, mint egy új vezetés veszedelem hírnökei. Beteg a vasút szerte-szét az egész világon. Csodálatos szervezete, mely a termelés és az elosztás lehetőségét fokozta és biztosította, foszlik, málik, megroppan. Az emberi kultúra, a jólét, kényelem és biztonság büszke hirdetői a kecses, pompás vagonok, a vágató expresszek, a megrakott tartályok, melyek pontosan, gyorsan és szakadatlanul jöttek, mentek és hozták, vitték a munka és a szellem pazar kincseit, élet adó gyümölcseit, melyek fáradhatatlan szorgalommal szolgálták teremő szülőjüket az embert, e csodálatos és nélkülözhetetlen szerve életünknek: a vasút beteg, fáradtan vonszolja megrokkant, megcsontult testét és valamikor ragyogó, nagyszerű köntöse, tépett rongyos gunyóvá változott.

Franciaországban átlag minden második hónapban hatalmas vasutassztrájk állítja meg a gazdasági élet megindulóban lévő erőit, Olaszországban ninesen nap, amikor itt vagy amott nem tör ki kisebb-nagyobb nekilendüléssel a vasutasok sztrájkja. A legegészségesebb európai hatalom, a büszke Anglia sem kerülheti ki ezt a betegséget s most pedig arról érkezik hír, hogy Amerikában is egyre nagyobb arányokban terjed a jelen idők e vezetés nyavalyája.

Hozzánk is elérkezett, minket sem került el. A gazdasági és társadalmi élet megszámlálhatatlan és sokféle bajaiból nekünk is ki kell vennünk a részünkét. Ugy látszik a legközelebbi jövő általános nagy problémája világszerte a vasuti közlekedés leromlása és részleges megbénulása lesz. Elérkeztünk szinte észrevétlen, gyorsvonati sebességgel az emberi társadalom egy új közös csapásához. Eggyel több ok ez is tehát arra, hogy a közös bajok gyors és hathatós orvoslására a világ minden népe összefogjon. A dicstelen mult közös bűneitől, káros szenvedélyeitől megtisztult szívvel, testvéri kézfogással indulhatnak e sürgős munkára . . .

A vasutassztrájk egy általános világ-baj tünete, azt leht ideig-óráig lokalizálni olesó gyógyszerrel, kiskaliberű kuruzslókkal, de az óriási horderejű probléma gyökere megoldása mégis csupán az igazi, mindent meggyógyító világbéke által fog elkövetkezni.

A SAN-REMOI KONFERENCIA.

Lloyd George megérkezett.

New-York. (Radio.) Lloyd George San-Remoba való megérkezése alkalmával nem akart nyilatkozni az újságírók előtt. — Azt hiszem — mondotta — legjobb, ha ebben az órában hallgatag maradok.

Páris. Londonban a legfelsőbb tanács megtartotta utolsó ülését, amelyen a török békeszerződés végső pontjait állapította meg. Ezzel a legfelsőbb tanács munkája befejezést nyert, a fenmaradó kérdéseket a nagyhatalmak miniszterelnökei fogják San-Remoban letárgyalni.

ERDELY ELSZAKADT NAGY-ROMÁNIÁTÓL?

Novisad. (Saját tudósítók telefon-jelentése.) A „Szegedi Napló“ jelenti Nagyváradról: Dániel Gyula, Vajda-Vojvoda Sándor és Maniu Gyula, Románia volt miniszterelnöke proklamálták Erdély elszakadását Nagy-Romániától és Transsylvania néven kikiáltották az önálló köztársaságot.

Nagyvárad. Egész Erdély területére proklamálták az ostromállapotot. A katonaságnak mindenütt riadót fújtak és készenléthe helyezték. A hatóságok mindent elkövetnek, hogy a mozgalmat vérbe fojtsák. Oly terrort fejtenek ki, amely felül-mul minden képzelmet. A mozgalom szervezője és mozgatója Vajda-Vojvoda Sándor állítólag szökésben van. A hírt ebben a formájában még nem erősítették meg.

RÖVID HIREK.

London. A svéd király Londonba érkezett és meglátogatta az angol királyi párt.

Konstantinápoly. A szultán feloszlatta a parlamentet. Ezt az elhatározását, mint Ferid kormányalakításának következményét tekintik.

London. A japánok észak Szibériában nagy győzelmet arattak a vörös csapatok fölött. Több ezer foglyot ejtettek és nagy zsákmányra tettek szert.

London. Az angol és olasz kormány egy megegyezésen dolgozik, amely arra irányulna, hogy megszilárdítsa Anglia és Olaszország gyarmati helyzetét, a londoni szerződés 13. pontja értelmében.

Páris. A „Morning Post“ tudósítója jelenti, hogy Rewalban egy amerikai misszió szerződést kötött az orosz szovjet-kormány delegátusaival, amely szerint Oroszország Amerikától 400 új mozdonyt kap.

VASUTASSZTRAJK MINDENFELÉ.

A jugoszláv vasuti sztrájk. — Amerikában is állnak a vonatok.

Szubotica. A sztrájk, mely Ujvidéken vette kezdetét, most Szabadkán folytatódik. Dr. Topalovics, a beogradi kommunista-párt kiküldötte dr. Matievics szabadkai főispán engedelmével röpiratot bocsájtott ki, amelyben a polgárságra megnyugtató kijelentéseket tesz és tudomására adja mindenkinek, hogy a sztrájk úsztán vasutas-sztrájk, ezért felhívja az összes más munkásokat, hogy térjenek vissza a munkához.

Szombaton délután a szabadkai vasutigazgatóság egy rendeletet adott ki, amelyben sajnálattal konstatálja, hogy a vasutasok felültek egyes igazatóknak és sztrájkba léptek. Megállapítja, hogy ehhez a mozgalomhoz a vasutasok oly számban csatlakoztak, hogy ennek következtében a forgalom részlegesen szünetel. Egyben tudomására adja a vasutasoknak, hogy mivel a Bácska megszállott terület, a sztrájkot a megszálló csapatok elleni nyílt lázadásnak tekintik és figyelmeztetnek arra, hogy minden eselekedetükért a hadbíróság fogja őket felelősségre vonni, felhívja ezért a vasutasokat, hogy álljanak munkába. A vasutasok erre a felhívásra sem jelentkeztek munkára.

Vasárnap a vasuti és tengerészeti miniszterium bocsájtott ki egy rendeletet, amelyben az első és második korosztályhoz tartozó vasutasokat 38 éves korig bezárólag kéthónapi katonai szolgálattételre hívja be és kötele-ségükké teszi, hogy aznap 6 óráig jelentkezzenek a pályaudvar katonai parancsnokságánál. A vasutasok erre a felhívásra is nemmel feleltek és nem jelentkeztek. Most a városban egyenkint fogdossák össze őket. Az összes többi szakszervezetek ipari munkásai is sztrájkba léptek, csupán az üzletek vannak nyitva. Hogy a lapok megjelenhetnek-e, kérdéses.

Novisad. Ujvidéken a sztrájk megszünt, minden ismét a régi mederben halad. A munkások hétfőn reggel munkába léptek. Délelőtt 10 órakor a villamosok is kiindultak, de kellő szakmunkás hiánya miatt csak 6 villamoskocsi bonyolította le a városi forgalmat. Érdekes volt, hogy a vezetők mellett egy-egy fegyveres katona vigyázott, hogy el ne szökjenek. Egyébként a városban rend van.

Hága. Az amerikai vasutassztrájk mindjobban terjed. Az Egyesült-Államokat ennek következtében nagy szénhiány fenyegeti és sok gyárat, köztük állami gyárat is máris be kellett zárni, aminek következtében a munkások ezrei kenyér nélkül maradtak. Chicago, Pittsburg és más nagy városok teljesen el vannak vágva a forgalomtól. New-Yorkban több ezer utas vissza van tartva és nem tud lakást találni. A kormány a sztrájk okozóit nem tudta kézre keríteni, kivéve Grunart, a vasuti munkások szövetségének elnökét Chicagóban, aki a sztrájkot proklamálta. A munkásoknak az a céljuk, hogy a jelenleg fennálló szövetség helyébe egy másik nagy vasuti munkásszövetséget alapítsanak. Minthogy nem béremelésről, vagy a munkafeltételek javításáról volt szó, az amerikai munkások vezetői New-Yorkban mindent elkövettek, hogy a sztrájkot leküzdjék. Mig hétfőn a nyugati államok középső részében a mozgalom visszaféjldni látszott, keleten a helyzet rosszabbodott. A sztrájkolók száma jelentékenyen növekedett. A teher- és a személyforgalom szünetelése következtében azokon az ipartelepeken, amelyeknek az üzeme a vasutak közlekedésétől függ, a munkát be kellett szüntetni.

Washington, Wilson elnök, aki betegsége óta tegnap hívta össze első ízben a minisztertanácsot, bizottságot nevezett ki a vasutások sztrájkjának békés elintézésére. Washington a sztrájk miatt teljesen el van zárva a világtól, mindössze néhány személyvonat közlekedik. A helyzet rendkívül válságos. Élelmiszerek szállítására nagyszámú teherautó helyezett forgalomba.

New-York. A vasuti munkások sztrájkja az egész Unióban, de különösen keleti és középső részében még mindig tart. A kormány megtette a lépéseket a sztrájkagítatók ellen, akiket elfogtak és két évi börtönrre ítélték. A kormány a napokban 7 millió autót mozgósított a forgalom lebonyolítására.

A NÉMETORSZGI HELYZET.

Berlin. Seidemann Casteleben beszédet mondott, amelyben kritizálja a jobboldaliak magatartását, valamint a baloldali túlzó irányt is, amely mindenáron a szovjet köztársaságot akarja kikiáltani. Felhívja a komolyabb munkáselemket, hogy tiltakozzanak a francia csapatok előnyomulása ellen.

Berlin. Darmstadtban esend van, nem történt semmi zavaró incidens. A véderő csapatok rövid idő alatt okkupálják Düsseldorfot. A belga csapatok megérkeztek a semleges zónára.

A kereskedelmi alkalmazottak bérmozgalma. A kereskedelmi alkalmazottak szakszervezete a napokban bérmozgalmat indított, mely tegnap sikerrel békés uton be is fejeződött. A legkisebb bér 17 éven aluli alkalmazottnál havi 600 korona, 17 éven felül havi 700 korona. Tíz évi segédeskedés után ha nő, a legkisebb fizetés 1500 korona. Nőtlenül 14 évi segédeskedés után 1500 korona a minimum. Ez a megállapodás visszamenőleg április 1-étől érvényes.

HIREK.

Halálozás. Mint részvétellel halljuk, Grund Oszkár határrendőrségi kapitány 36 éves korában Harcos községben április 17-ikén meghalt. Temetése a zempléni megyei Sinnán volt április 19-ikén. Az elhunytban dr. Várady Imre vejét gyászolja.

Örült a kávéházban. Kellemetlen szenzációja volt tegnap este úgy kilenc óra tájban a „Rózsa“ kávéháznak. Egyik asztalnál ült egy ezredorvos a feleségével, mikor egy ismeretlen fiatal ember lépett az asztalhoz és az ezredorvosnak átnyújtott egy orgonát azzal a megjegyzéssel, hogy ő ezt a virágot rokonszenve jelöl adja az ezredorvosnak. Az asztalnál ülők legnagyobb csodálkozására sarkon fordult ezután és minden további nélkül elment.

Egy idő múlva az ezredorvos asztalához vendég érkezett, akinek elmondták az esetet. Az ezredorvos és az újonnan jött vendég, mert gyanus volt nekik a fiatal ember viselkedése, felkeltek és elindultak a fölkérésére. Most a fiatal ember, aki úgy látszik a kávéházban elbujt, előjött és az ezredorvos asztala felé ment, ahol az orvos felesége ült. Az aszony kiáltására elősiettek a pincérek és a fiatal embert, akin már látszott, hogy nem normális, lefogták és átadták a rendőrségnek. Az illető Wolf Károly, volt 29-es gyalogezredbeli gépfegyveres hadnagy, aki a verduni frontról került haza. Hozzá tartozóinak bevallása szerint a szerencsétlen fiún már 4-5 nap óta észrevették, hogy megzavarodott.

A bánati kereskedelmi és iparkamara költségvetését helyben hagyta. A kereskedelmi és iparminisztérium 615 r. t. számú rendeletével az itteni kereskedelmi és iparkamara 1920. évre szóló költségvetését helyben hagyta.

Szabad a tojáskivitel. A minisztertanács egy legutóbbi rendeletével a tojás kivitelét korlátlan mennyiségben a biztosított valuta és vagononként 80.000 dinárnyi vám lefizetése mellett szabadá tette.

A világ vége. Hogyan fog elpusztulni a jó öreg föld? A kérdés már-már időszerűvé vált. hiszen a múlt század nagy természetvizsgálói szerint rövid 6-8 millió év múlva kívül a nap teljesen és a jeges hidegben minden élet elpusztul. Újabb vizsgálatok megnyugtatóbb eredményre vezettek; a rádium ugyanis sugárzás közben hatalmas hőt fejleszt és ez késleltetni fogja a hűvös halált. Rádium van a napban és a földön elég jó egy néhány millió évre, de ez a kincs is elfogy egyszer, akár csak a kőszén. Az újabb feltevések szerint azonban a napban óriási mennyiségű rádium termelődik állandóan. A nap belsejében óriási feszültség van, vagy husz millió atmoszféra, és ez az atomokat radioaktív csoportokba rendezi. Így pótlódik a nap belsejében a felületén elbomló radio. Kétségtelen, hogy az emberiség összes problémáit a világ gyorsan bekövetkező vége oldaná meg a legalaposabban és a legkielegítőbben, de egyelőre nincs reményünk erre, mert a tudósok, bizva a rádiumban, még vagy tíz milliárd esztendőt jósolnak a földnek a végleges megfagyásáig. — Akik ezt a befejezést nem találják elég rokonszenvesnek, vizsgálódjanak; utóvégre a föld beütközhet egy csavargó csillagba és ez mérgeiben lángba boríthat mindent. A csillagászok ugyan azt állítják, hogy a föld felé pályázó égitestek csekély 100 kilométert tesznek meg másodpercenként ami irányunkban közeledve, ami igazán csigalassúság, ha a távolságot is figyelembe vesszük. Gondoljuk meg, hogy a fényük esetleg csak évezredek alatt jut el hozzánk. Ezenkívül sohasem haladnak pontosan felénk, mondják az ég kutatói. Hogy a csillagok is így gondolkoznak-e, nagyon kérdéses. — Mindenesetre fontoljuk meg a dolgot. Utóvégre akár meleg, akár hideg pusztít el minket, a hátralévő rongyos pár száz esztendőt ki kell használnunk a lehetőség szerint.

Bizottság alakítása a gyanus bélyegjegyek megvizsgálására. A pénzügyminisztérium főfelügyelőségének 1920 február 29-iki I. 4930. és 1920 március 18-iki I. 10931. számú rendelete értelmében az újvidéki delegációnál bizottság alakítottott Újvidék székhellyel az osztrák-magyar bank bankjegyeire ragasztott gyanus bélyegyek felülvizsgálására az egész B. B. B. területén. Ezen bizottság áll az elnökből, az újvidéki pénzügyminiszteri delegáció hivatalnokából, egy a delegáció hivatalnokából, egy a delegáció által kinevezett szakemberből és egy az újvidéki kereskedelmi és iparkamara által ajánlott és a delegáció által elfogadott tagból. — A bizottság feladata, hogy megvizsgálja és véglegesen határozzon azon koronás bankjegyek bélyegeinek valódisága felett, amelyek mint hamis bélyeggel ellátottak és a megállapított határidőn belül becserzés végett bemutatott bankjegyek az egyes hivatalok által visszatartattak. A bizottság határozata az Osztrák-Magyar Bank bankjegyeire ragasztott bélyegek hamisságáról és valódiságáról végleges s így ez ellen sehova sem lehet felelősséget. Az Osztrák-Magyar Bank bankjegyei, amelyekről a bizottság megállapítja, hogy valódi bélyeggel vannak felülragasztva, becseréltetnek korona-dinár bankjegyekkel azon intézetnél vagy hivatalnál, amelynél visszatartattak. Ezen bankjegyek sorsáról a tulajdonosokat a mondott intézetek vagy hivatalok értesítik.

Életben van még a cári család? A bolseviknek uralomra jutásuk után első dolguk volt, hogy II-ik Miklóstól és családjától megszabaduljanak, elejét véve ekként minden esetleges restaurációs kísérletnek. Már 1918 tavaszán keltek szárnyra hírek az uralkodó család lemezárásáról, ezek azonban koraiaknak bizonyultak. A Kolesak admirális által kiküldött vizsgálóbizottság megállapította, hogy a cárt és hozzátartozóit 1918 július 17-én ölték meg az őrizetere kirendelt vörös katonák Jekaterinburgban, Ipatiev nevű előkelő polgár házában, mely internálási helyükül szolgált. Egy hozzá intézett interpelláció kapcsán 1918 december 29-ikén Pichon francia külügyminiszter ugyanilyen értelmű választ adott. Mindezek dacára időnként fel-felmerülnek hírek, úgy az orosz nép körében, mint a világsajtóban, amelyek kétségbe vonják a jekaterinburgi dráma megtörténtét. Legutóbb a Matin április 3-iki és 8-iki számában Lasies volt képviselő a tragédia színhelyén tett megfigyelései alapján vitatja a Kolesak által kiküldött vizsgálóbizottság adatainak és Pichon említett nyilatkozatának szavahihetőségét s egy esomó érvt sorol fel, amelyek azt bizonyítják, hogy a rejtélyes császárgyilkosságról még korántsem sikerült teljesen fellebbenteni a fátyolt. Így azt állítja, hogy Lvov herceg, aki állítólag a dráma fültanuja volt és aki első sorban szolgáltatott adatokat a kivégzés körülményeire vonatkozólag, a mézszárlás idején Jekaterinburgtól 4 kilométernyire volt bebörtönözve. De magára a vérengzés idejére vonatkozó adatok igen is eltérők. Legnyomósabb azonban Lasies érvei közül az, hogy az Ipatiev-féle ház kis szobájának a falán van egy német nyelvű felírás: „Ezen az éjjel agyonlőtték a cárt“, azonban sem a cárné, sem a cárevics, sem a nagyhercegnő kivégzéséről nincs szó. Utal még Lasies arra is, hogy a cár környezetében összesen tizenhárom voltak, már pedig ennyi hullát nem lehet nyom nélkül eltüntetni. A Kolesak tengernagy által elrendelt vizsgálat csak feltételezi, de bizonyítani nem tudja, hogy a vörösek elégették az áldozatok holttestét. Mindezek alapján a Matin cikkírója azt következteti, hogy ha II-ik Miklós nincs is többé az élők között, de a cárné, a trónörökös és mindazok, akik vele együtt voltak internálva, ma is életben vannak és várják, hogy mikor üt Oroszországra és számukra a megváltás órája.

A Páris (Pest) szállodát bérbe vettem a Szerb Vojvodina Banktól, ahol a mai naptól kezdve jó étellel és itallal fogok a nagyérdemű közönségnek szolgálni. Kérve a közönség szíves pártfogását, maradok teljes tisztelettel T o s k o v P é t e r, a Páris-szálloda bérlője.

Mindennap frissen vágott spárga kapható dr. Magyaránál.

A Caillaux-pör.

Hazafiak és hazaárulók.

Bern, április.

Rablók és katonák, burok és angolok: ilyen játékokat játszottunk gyermekkorunkban. Amikor a csapat egyik részét elvertük, szerepet cseréltünk és újra egymásra csaptunk. És mindig a derék erkölcs győzedelmeskedett, a jó katonáknak, a vitéz angoloknak kellett győzteseknek maradniuk, mert ez felett megdiákfogatásunk etikai alapelveinek.

Franciaországban most a nagyok játszóknak ugyanezt a gyermekjátékot. Egyszer Judet volt az Eclair haragos kirohandásának céltáblája és Clemenceau írta véresre a felkelt a megvetett Dreyfus érdekében. Egyszer Caillaux szava volt a döntő és a mai sovószták, mint hivallan politikai vendégek, eredmény nélkül futták a levegőbe nemzeti dühüket. És ma?! A játék megfordult, Clemenceau Judet mögött baktat és Caillaux kénytelen tegnapi kollégái, tegnapi halgatói, a jogilag képzetlen, revansra éhes, eleifáradt szenátorok előtt beszélni és válaszolni arra, hogy mi minden mozgatta az eszét akkor, amikor még miniszter volt.

Ugy látszik, hogy az igazságosság ludtalpokon jár, új szituációhoz közeledik. Amikor ezen a sivar tárgyaláson, mely minden megígért és bementett szenzációt nélkülöz, azok a bizonyítékok kerültek szóba, amelyeket Caillaux nagy olaszországi titkos helyen elrejtve tartott és amelyek esiklandóságnak látszottak, mert a vak patriotizmust is font és kilogramm szerint mértek, egyszerre megváltoztak a szerepek és Caillaux nirtelen mint vádló lépett fel, vádjait pedig nem mást illettek, mint — a haza megmentőjét, Poincarét, a kiszolgált elnököt, akinek homlokáról már Jaurés leolvasta a veszedelmet, amikor sötét sejtelmekkel látta a kövér ügyvédnek az Elyséebe való bevonulását. Caillaux határozottan és kerekén kijelentette, hogy Poincaré egyenesen akarta a háborút Németországgal, tanukat hozott egy kijelentésének bizonyítására, melyet Poincaré a végzetes augusztusi napok egyikén tett és amely így hangzott: "Franciaország nem engedí, hogy hadatüzenjenek neki!"

Csodálatos, hogy Franciaországban mind erősebbek azok a hangok, amelyek a sors-hazardöröket bíróság elé akarják állítani. A szocialista Lefèvre elég vakmerő volt a tiszteletre méltó Poincarét a világháború kitöréseért való felelősség nagy részével megterhelni. Bátor kijelentéseért azután lakat alá is tették. Caillaux most ugyanezt a vádat emelte ellene, adatokat hozott fel, bizonyítékokat citált. És a nimbusz elhalványult, mert a békeangyal — Poincaré — hadihérmeműt visel. Valaki azonban, aki ebből az elhalványodásból akart a jövőbe jósolni, így vélekedett:

— Már látom közeledni azt a napot, amikor Poincarénak a szenátus előtt kell megvédenie politikáját, de ott már nem fogják akkor mint kollégát üdvözölni.

Talán igaza is lesz neki. Caillaux, mialatt önmagát védte nagy erővel csapott le és — talált.

A Caillaux ellen felvonultatott egyik aktasomónak ez a titkos címe van: Rubikon. Ezekben az okmányokban a vádlott megjelölte azokat a katonai személyeket, akik "elmozdítandók, vagy elhelyezendőek." Egyben nagy anyagot vonultattak fel ennek a kivánságnak indoklására. Kellemetlen dolog ez a jegyzékben szereplőkre nézve. Gondoljuk csak el, mi lett volna azzal az emberrel, aki például

Ausztriában készített volna ilyen jegyzéket. Először is ez egész lexikon lett volna, nem pedig vékony füzetecske, mint Caillauxé, másodsor az illetőt a lövészárkba küldték volna — mert ez volt akkor a legnagyobb büntetés — harmadszor pedig az a kétkedő illető, aki nem akart bizni az öszülő tiszték bátorságában, ma a legkiválóbb és legkedvesebb ember volna. Caillauxra ezek közül csak az első áll.

Már úgy látszott, hogy valami szenzációra mégis lesz kilátás, amikor ez a téma tárgyalásra került. Caillaux védelmezte az okmányait, amelyeknek megírására kötelezte ugyan nem, de jógosítva volt. De azonkívül is gondosan megőrizte titkát és most arra hivatkozik, hogy a privat gondolat nem büntelhető. A vád vitte ezeket a feljegyzéseket a nyilvánosság elé, amikor a mult ősszel egy boulevard-lapot megajándékozott ezzel a "szenzációval." Caillaux egyáltalán nem érzi magát bűnsnek amiatt, hogy kiszolgált patrióták és kipróbált hősök ezzel kompromittálva lettek. Kétségkívül neki van igaza, válasza logikus, összefüggően hangzanak. Vajon a szenátorok helyesnek látják azt, amit egy homo stupidus olesónak talál.

Jóakarattal azt lehet mondani, hogy a párisi sajtó objektíve követi a tárgyalás menetét. Csak a Figaro nem tudja csillapítani önös bosszúvágyát és a jobboldali lapok szidalmaznak a vádlottat.

Nagyon ügyesen védekezik Caillaux, előfordult, hogy a bírák is tapsoltak neki, a tárgyalás komoly méltóságát pedig a vádlott felé intézett eljenkiáltás zavarta meg. Caillaux minden szaván meglátni, mily nagyüzű ember ő, pazarolja a gondolatokat, mert tökéletesen uralkodik rajtuk. Meglapulva figyelnek rá azok, akiknek el kellene őt tometniök. Nem könnyű dolog pártatlannak maradni akkor, amikor a vádlott a saját felfogását képviseli.

Az agg Léon Bourgeois korához illő méltósággal tárgyal. Caillaux mögött három ügyvéd ül, a sajnápari város legkiválóbb ügyvédei, akik vagy még a Dreyfus-pörből, vagy mint neves szocialisták ismeretesek.

Tanuk jönnek-mennek, ellentmondanak egymásnak, terhelnek, mentenek, beszélnek olyan dolgokat, amiket eddig még senkisé tudott, vagy már mindenki ismert, fontoskodnak és talán vigécek lehetnének, ha nem vezető-politikusok volnának és mindez változatos képet nyújt.

Németországban az Erzberger-pör nagy port vert fel. Párisban már hozzászórtak az emberek ahhoz, hogy demokratikus piszokban fürdőjének.

A fantaszták szenzációt várnak, de ez nem fog bekövetkezni. Az ítélet még nincs meg. De már ma is az az érzése az embernek, hogy Caillaux a maga államférfiúi képességeivel nem a vádlottak padjára való. Az egyik így mormogott magában, mert hangosan szólni nem mert: "Ez a jövő embere!" Vajon igaza lesz-e?

Az egész tárgyaláson a diplomáciának van a legrosszabb szerepe.

Milyen mulatságos és szégyelni való dolog ma hallani: a Quai d'Orsay-n ismerték mind azokat a német siffreket, amelyekkel a Rue de Lillen levő nagykövetségi palotából Berlinbe erintkeztek. Az államtitkárokat úgy ismerték, mint a szakácskönyvet és ami a drótok szárnyán Berlinbe repült, azt valahol máshol kibővítve feltálaták. Mivel azonban Caillaux erről a nem egészen tisztességes eljárásról nem akart tudni és a német nagykövetség egyszerű azt a tanácsot adta, hogy az Isten szerelmére válasszon magának más siffrejeleket, amikor legtökösabb szándékait akarja megtáviratozni, a vad most kötelelet csavar a nyakára azzal, hogy az örökös ellenség politikájának kedvezett. De hát nem csak egyszerűen tisztességes ember volt ő, aki ostoba jóindulatból nem akart embertársának ártani?! Caillaux valóban pártatlan ember. Diplomata volt, okos és illedelmes. Milyen ritkán lehet ezt a három erényt együtt megtalálni!

Értesitem igen tisztelt ügyfeleimet, hogy folyó hó 1-je óta

Áruügynökséggel

foglalkozom és elvállalok minden e szakmába vágó megbízásokat, valamint ajánlatokat.

Szíves pártfogást kér 714
Eleven Lajos ügynök, Veliki Becskerek, Takovszka (Gara) utca 34.

Több szobabutor,

konyhafelszerelés és egyéb holmi eladó

Hunyadi ezredesnél
Petrogradska (Melencei) utca 2.
sz. I. emelet, Kollarich gyógy-szeriár felett, szombatig d. e. 9-11-ig, d. u. 4-6-ig.

764

Megbízható, komoly 741

Magyar gyermekketlésznőt,

vagy német vagy francia bonnet keresek pusztára fiugyermekekhez. Közelebbit leveiben.

Ajánlatokat kérek **ELEK JENŐNÉ** címere Veliki Zsám, Temesmegye.

Egy millió darab elsőrendű

falitéglát

azonnali szállításra ajánl

Pányi és Merschbacher cég
építési vállalata VELIKI BECSKEREKEN

752

Egy varrógép eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Mindennemű

gyógyfüveket,

fűszer- és ipari növényeket

a legmagasabb napiárban bevált

Hoffmann G. és Ta

Veliki Becskerek, Alexandrova (Hunyadi) utca 16. 664

Gépkereskedelmi vállalat

SZABADKA, Szegedi-ut 115. szám.

Telefonszám 566. Telefonszám 566.

Elad:

egy alig használt amóniás jéggyártóberendezést, napi 5 métermáza jégtermelés, nagyon alkalmas hűtőberendezésre is. Több cséplőgarnitúrát, egy 42 colos kettős malomkőjáratot.

Keres megvételre:

benzin- és gőzcséplőgarnitúrát, malom-berendezéseket, villamos motorokat, dinamókat és akkumulátorokat, félstabil- és stabil-gőzgépeket. 734

Gépügynököket megfelelően díjazunk!

HIRDETMÉNY.

A „Gazdasági Részvénytársaság“ 1920. évi április hó 10-én megtartott közgyűlésén a társaság alaptőkéjének 2 millió koronáról 4 millió koronára való felemelésével kapcsolatban, az ujonnan kibocsátandó részvények elhelyezésének teljes biztosítása érdekében elhatározott, hogy a régi részvényesek által a kitűzött határidőben át nem vett új részvények az igazgatóság kebeléből alakítandó syndikátus által fognak átvétetni.

Mint hogy azonban az új részvényekre megnyitott jegyzések első napjaiban már oly nagy érdeklődés nyilvánult nemcsak a régi részvényesek, hanem a társaságon kívül álló érdeklődők körében, hogy a tervbe vett lejegyzés biztosítottak veendő, ez okból a syndikátus létesítése tárgytalanná vált s így az igazgatóság a közgyűlésen hozott határozatok épségben tartása mellett közhírré teszi, hogy a régi részvényesek az ismertetett feltételek mellett 1920. évi április hó 25-ig gyakorolhatják elővételi jogukat.

Amennyiben ezen elővételi jog gyakorlásának 1920. évi április hó 25-ben megállapított záros határnappáig történt kimerítése után még részvényfelesleg volna, ez esetre 1920. évi május hó 5-ig jogosultak a régi részvényesek, de csakis régi részvényeik és a visszamaradó részvények arányában új részvényeket 750—K árbán 1920. évi január hó 1-től visszamenőleg számított 5% kamattal megterítésével vásárolni.

Az 1920. évi május hó 5-iki határnap után netán még fennmaradó részvények az igazgatóság által legalább 750—K árbán a vételári összeg után 1920. évi január hó 1-től számítandó 5% kamataival a „Gazdasági Részvénytársaság“ javára már bárkinek eladatnak.

Veliki Becskerek, 1920. évi április hó 19-én.

Gazdasági Részvénytársaság igazgatósága.

Hirdetmény.

Zsigmondfalva község 1 db 4 éves tenyészbikája folyó évi április hó 22-én d. e. 10 órakor a község házában kilogrammonkénti élősúlyban szó- és írásbeli nyilvános árverésen el fog adatni.

Zsigmondfalva, 1920. apr. 17-én.

760

Előjáróság.

3 db fajliszta

vizslakölyök

hat hetes korában eladó.
Darabja 250 K. Megtekinthető

Car Dusanova (Váraljai) utca 41. sz.

Eladó

mahagoni diszbutor, éléskamra berendezés, mosógép, facsarógép, boros-, söröspalackok, demyonok, boroshordók, szőlőprés, szőlőmalom, szüretelőkád, ócskavas, villamoslámpák, kályhák, kerti filagoria és különféle berendezési tárgyak. 761

Dr. Nagy Dezső „Terka“ nyaralójában.

Értekezhetni csak délután 3 órától lehet.

Egy jókarban levő

751

fűkaszáló-gép azonnal eladó.

Bővebbet Etvesova (Magyar) utca 32. sz. alatt.

Zsákok

minden minőségben, ponyvák, kenderzsinegek minden vastagságban, kötelek, szőlő- és kévekötöző fonalak, hátók, hárszati cikkek, pokrócok, szövetek, csomagoláshoz papirzsinegek, zsákszinegek jutányosan beszerezhetők: 411

Schiff Ábrahám zsák- és ponyvaköleszönőnéi Novisad (Ujvidék), Futaki-utca 26. Telefon 403.

Eladó ház.

719

Szabad kézből eladom Jarkovácson levő saját házamat, amelyben évek óta fennálló fűszer- és rőfösárkereskedésem van, üzleti berendezéssel együtt. Bővebb felvilágosítást Markovits H. Mihálnál, Jarkovác.

Kitűnő minőségű bükk-, cser- és tölgy-

TÜZIFA

ölenként 1150 korona, vagontételekben 6600 korona árbán kapható azonnali szállításra

Veliki Becskerek, Veresmartiova
(Uri) utca 18. sz. alatt.